

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра банківської справи та страхування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
« 28 » _____ 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри банківської справи
та страхування
Протокол № 1 від «19» серпня 2024 р.
Завідувач кафедри
Вікторія КОСТЮК

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Корпоративні фінанси»
Лариса ОЛІЙНИК

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСОВИЙ РИНОК»**

Галузь знань:	07 Управління та адміністрування
Спеціальність:	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітня програма:	Корпоративні фінанси
Факультет:	Економічний
Розробники:	Вікторія КОСТЮК , кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри банківської справи та страхування Ольга ФАЙЧУК , кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри банківської справи та страхування

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни «Фінансовий ринок»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти		
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа, страхування	
Освітня програма	Корпоративні фінанси	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	4	-
Семестр	7	-
Лекційні заняття	30 год.	- год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	- год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год.	- год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета дисципліни полягає в розширенні знань та поглибленні навичок студентів щодо організації операцій на фінансовому ринку, механізму проведення їх та особливостей розвитку світових фондових систем, політику формування портфельних інвестицій.

Завдання дисципліни - подати в необхідному обсязі теоретичний матеріал, який включає наукові розробки вітчизняних та зарубіжних вчених; дати структурне розуміння закономірностей у сфері фінансових відносин між емітентами, інвесторами, професійними учасниками, регулюючими органами та організаціями; визначити сукупність заходів, що забезпечують оптимальний ризик на фінансовому ринку та сформувати широку і правильну уяву студентів про взаємозв'язок дисципліни “Фінансовий ринок” з іншими професійними дисциплінами.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК 5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК 6. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПРН 5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів

господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПРН 7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПРН 11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН 17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН 20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПРН 21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для денної форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	тижні	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
			л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовий модуль 1. Сутність фінансового ринку та основи його організації									
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці	1	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 2. Регулювання фінансового ринку	2	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 3. Фінансові посередники	3	10	2	2	6	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1		30	6	6	18	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Специфіка організації фінансових ринків									
Тема 4. Ринок цінних паперів	4-5	18	6	6	6	-	-	-	-
Тема 5. Ринок похідних фінансових інструментів	6-7	14	4	4	6	-	-	-	-
Тема 6. Грошовий ринок та ринок банківських позичок	8-9	14	4	4	6	-	-	-	-
Тема 7. Валютний ринок	10-11	14	4	4	6	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2		60	18	18	24	-	-	-	-

Змістовий модуль 3. Ризик та дохід на капітал									
Тема 8. Процентні ставки та вартість грошей у часі	12	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 9. Ризик, методи його оцінки та управління	13-14	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 10. Фондова біржа. Фондові індекси	15	10	2	2	6	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 3		30	6	6	18	-	-	-	-
УСЬОГО ГОДИН		120	30	30	60	-	-	-	-

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці	2
2	Регулювання фінансового ринку	2
3	Фінансові посередники	2
4	Ринок цінних паперів	6
5	Ринок похідних фінансових інструментів	4
6	Грошовий ринок та ринок банківських позичок	4
7	Валютний ринок	4
8	Процентні ставки та вартість грошей у часі	2
9	Ризик, методи його оцінки та управління	2
10	Фондова біржа. Фондові індекси	2
	<i>Всього</i>	<i>30</i>

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці	6
2	Регулювання фінансового ринку	6
3	Фінансові посередники	6
4	Ринок цінних паперів	6
5	Ринок похідних фінансових інструментів	6
6	Грошовий ринок та ринок банківських позичок	6
7	Валютний ринок	6
8	Процентні ставки та вартість грошей у часі	6
9	Ризик, методи його оцінки та управління	6
10	Фондова біржа. Фондові індекси	6
	<i>Всього</i>	<i>60</i>

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- захист практичних робіт.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}.$$

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Костюк В.А., Файчук О.В. Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни «Фінансовий ринок» для студентів ОС «Бакалавр» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (ОП Корпоративні фінанси). НУБіП України, 2024. 64 с.

3. Костюк В.А., Файчук О.В. Електронний курс дисципліни «Фінансовий ринок». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1169>

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Арутюнян С.С. Фінансовий ринок: навч. посіб. Київ: Гуляєва В.М., 2018. 484 с.

1. Завгородня Т. П., Костюк В.А, Холодний Г.О., Скрипник В.В. Безпекове стратегування управління інноваційними бізнес–процесами та капіталізацією в агропродовольчій сфері в умовах глобалізації фінансових ринків. Формування ринкових відносин в Україні. 2022. № 3. С. 116-124. <http://doi.org/10.5281/zenodo.6678274>

2. Костюк В.А., Бобирець Я.В., Файчук О.В. Тенденції розвитку банківського кредитування економіки в Україні. Електронне наукове фахове видання "Соціально-економічні проблеми і держава". 2021. №2 (25), С.29-40. URL: <https://sepd.tntu.edu.ua/index.php/en/archive/-125-2021>

3. Костюк В.А., Владика Ю. П., Охріменко В.В. Управління інвестиційним портфелем банку//Фаховий науковий журнал "Приазовський економічний вісник". 2021. №2 (25). С. 165-168.

4. Костюк В.А., Коробович Л.П., Владика Ю.П. Чинники впливу на інвестиційну активність аграрних підприємств регіону. Вісник ХНТУ. 2022. №1(80), С. 135-141.

5. Костюк В.А., Костик К.Ю., Файчук О.В., Розвиток фондового ринку в Україні в умовах війни. *Ефективна економіка*. №11. 2023. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2513/2549>

6. Костюк В.А., Степаненко Я.О., Файчук О.В. Розвиток діджитал-банкінгу в структурі механізму дистанційного обслуговування банку в умовах військового стану. *Економіка і управління бізнесом*. – Випуск 14, №4. 2023. С. 54-68. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/bioeconomy/article/view/48648>

7. Костюк В.А., Файчук О.В., Цицюра В.В. Факторний аналіз прибутку комерційного банку. *Фаховий науково-практичний журнал "Інфраструктура ринку"*. 2020. №48. С. 246-250.

8. Слав'юк Н. Р. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. Київ. НаУКМА, 2022. 206 с.

9. Трусова Н.В., Нестеренко С.А., Якушева І.Є. та ін. Фінансовий ринок. Навчальний посібник. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2021. 236 с. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/14734>

10. Офіційний сайт Асоціації українських банків. URL: <https://aub.org.ua>

11. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>

12. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>

13. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <https://mof.gov.ua/uk>

14. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://bank.gov.ua/>

15. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України. URL: <http://www.ssmc.gov.ua>

16. Сторінка сайту економічного факультету. URL: <https://nubip.edu.ua/structure/ef>

17. Стратегія фінансового сектору України до 2025 року. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_FS_2025.pdf

18. Україна фінансова – інформаційно-аналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку. URL: <http://www.ufin.com.ua>
19. Цифрові гроші. Освітній серіал на платформі «Дія.Освіта». URL: https://osvita.diia.gov.ua/courses/digital-money?gad_source=1&gbraid=0AAAAApx72VSNvROliv0DvaOwmSqPCupBF&gclid=Cj0KCQiAsaS7BhDPAIIsAAX5cSDvkYkrqlJDDqrqiAMFmJZEg3dBcPMUo0wcK2fG6wRGAVgXawIaJb0aAhY2EALw_wcB
20. Banking system: tutorial / Kostiuk V.A., Muravskyi O.A., Faichuk O.V., Shvets N.R. Kyiv : NUBIP, 2024. 408 p.
21. Faichuk Olga, Faichuk Oleksandr. The role of banks in crediting of innovative projects to ensure sustainable development of the agricultural sector. National and world financial and economic systems in the conditions of modern challenges: N.Davydenko, T.Kosova, O.Lemishko, Yu.Nehoda, T.Oliynyk and others: [Ed. By Doctor of Economic Sciences, Prof.Davydenko N.]. Collective monograph Verlag. SWG imex GmbH, Nürnberg, Deutschland, 2022. pp.228-251
22. Kostiuk V., Marushchak, L., Pavlykivska, O., Khrapunova, Y., Berezovska, L. The Economy of Digitalization and Digital Transformation: Necessity and Payback. 2021 11th International Conference on Advanced Computer Information Technologies, ACIT – Proceedings, p. 305-308. URL: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57226751386>
23. Kostiuk, V., Perevozova, I., Malynka, O., Nitsenko, V., Mishchenko, V. Analysis of Trends in Mortgage Lending in the Agricultural Sector of Ukraine. 2023, 16(5), 255, p. 1-17. <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85160275978&origin=AuthorNamesList&txGid=a4f24e7ec0bece8c98cf8449bcc85f46&isValidNewDocSearchRedirection=false>
24. Labenko, Oleksandr, Lyamar, Valeriia, Faichuk, Olga, Dolzhenko, Inna, Hutsol, Taras, Belei, Svitlana, Parafiniuk, Stanisław, Kwasniewski, Dariusz, Tabor, Sylwester, Kiurcheva, Lyidmila. Assessment of the Efficiency of the Financial Mechanism of Environmental Management. Production Engineering Archives. Volume 30 (2024): Issue 3 (September 2024) - <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85204433257&origin=resultslist>
25. Managing bank profitability in terms of challenges and threats: monograph / Oksana Drahan, Viktoriia Kostiuk, Oiga Faichuk, Oleksandr Faichuk. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2023. 104 p.
26. Mechanism for the Implementation of Remote Banking Services in the Context of Modern Challenges and Threats: monograph / Viktoriia Kostiuk., Olha Faichuk, Oleksii Muravskyi. Tallinn: Teadmus OÜ, 2024. URL: https://api.teadmus.org/storage/published_books/MECHANISM_FOR_THE_IMPLEMENTATION/monograph.pdf